

nu, waarom de Duitschers dit dier »werre« noemen, maar niet, hoe het geluid voortgebracht wordt. Het is mij niet gelukt, het dier geluid te doen geven, terwijl ik het in de hand had, of terwijl ik er mede experimenteerde. In de boeken vind ik alleen vermeld, dat de mannetjes 'snachts met de vleugels een zwak geluid voortbrengen. De vraag rijst bij mij op: hoe kan men weten, dat een 'snachts geluid gevend mannetje dit geluid met de vleugels voortbrengt?

Na boven beschrevene waarnemingen ben ik er zeker van, dat niet alleen de mannetjes, maar ook (de wijfjes? en) de larven geluid kunnen voortbrengen, en wel hoogstwaarschijnlijk niet met de vleugels.

A. C. OUDEMANS.

Acarologische Aanteekeningen XXIV.

OERSTIGMATA.

HENKING (Zeitschr. wiss. Zool. v. 37, p. 70, 71; 1882) beschrijft aan de eihuid der *Thrombidium*-larven »ein ganz eigenthümliches jederseits am Körper des Thieres befindliches Gebilde, welches ungefähr die Gestalt eines Trichters hat. Die weite Oeffnung desselben ist der Körperwandung eingefügt, das Abflussrohr ist schräg nach hinten und unten gerichtet und setzt sich an eine im Apoderma vorhandene Oeffnung.« Hij noemt dit orgaan »nicht unmöglich der Rest einer Urtrachee.« »Sobald die Eischale gesprengt ist, . . . beginnt das Organ seine Verbindung mit dem Apoderma zu lösen. Binnen kurzem hat es sich ganz zurückgezogen und erscheint dann nur als ein kurzer und breiter Zapfen dicht hinter dem ersten Beinpaare.« Op p. 81 noemt hij deze »Zapfen« »das aus der Urtrachee hervorgegangene Gebilde.« Sedert HENKING wordt echter dit orgaan kortweg »Urtrachee«

genoemd, beter »Urstigma«, hetwelk hij ook éénmaal gebruikt (p. 71).

HENKING wijst er op (p. 81), dat dergelijke organen bij meer larven gevonden werden. Hij haalt voor *Hoploderma* (eene *Oribatide*) CLAPARÈDE aan. Werkelijk was deze anatoom de eerste, die in 1868 aan de eihuid »zwei halbkreisförmige Verdickungen« aantrof op dezelfde plaats als HENKING bij de *Thrombidium*-eihuid. Tot dusverre heeft echter niemand, zelfs niet MICHAEL, die honderden Oribatiden uit het ei kweekte, deze organen aan de eihuid teruggevonden, noch oerstigmata aan de larven ontdekt. Het is mij daarom aangenaam te kunnen mededeelen, dat ik bij de larven van *Oribata geniculata* (L.), *O. clavipes* (Herm.) en *O. aurita* (C. L. Koch) oerstigmata gevonden heb. Zij bevinden zich op dezelfde plaats als bij de larven der *Tyroglyphidae*, derhalve ongeveer tusschen de proximale einden der coxae I en II. Zij zien er uit als korte, knotsvormige of peervormige blazen, met hun steel in eene halvemaanvormige of komvormige verdieping der borsthuid geplaatst.

Verder zegt HENKING, dat de oerstigmata bij de *Tyroglyphidae* het eerst door ROBIN (1873) en MEGNIN (1874) ontdekt werden. Hierin vergist hij zich, want reeds CLAPARÈDE beschreef, 1868, (*Zeitschr. wiss. Zool.* v. 18, p. 493) de larve en dit orgaan: »Sie« (de larve) »zeichnet sich indessen durch die Anwesenheit eines provisorischen Organes aus, welches trotz seiner noch problematischen Function einer besonderen Berücksichtigung wohl werth ist, denn ich vermisse dasselbe bei keiner sechsfüssigen Larve der Gattung *Tyroglyphus* und einiger verwandten Gattungen. Ich meine nämlich ein Paar cylindrische, dicht vor den Epimeren des zweiten Fusspaares sitzende Stiele (Taf. 38, fig. 6. a). Jeder Stiel ist mit beweglicher Basis an der Brustfläche eingelenkt. Er läuft nicht spits aus, sondern endigt mit einem kleinen kugelförmigen Aufsatz.«

VERWANTSCHAP.

Het bezit van oerstigmata tusschen de proximale einden der coxae I en II, zoowel bij de larven der *Tyroglyphidae* als bij die der *Oribatidae*, is alweer een bewijs te meer voor de onderlinge verwantschap dezer twee groepen van Acari. Hoogstwaarschijnlijk stammen beide af van eenzelfde groep der *Antistigmata*.

VERBETERING EN AANVULLING VAN BESCHRIJVINGEN VAN
BEKENDE SOORTEN.

Rhipicephalus ruber (SUPINO). ♂. Midden op den rug bevinden zich twee ronde depressies naast elkaar; achter op het achterlijf 3 breede overlangsche depressies; de mediane hiervan is achteraan ongeveer even breed als het mediane festoen, wordt naar voren smaller, de beide andere worden daarentegen naar voren breeder, zijn korter dan de mediane en naar deze iets convex. De anaalgroeven is bij mijn exemplaar mediaan niet afgebroken.

Rhipicephalus sanguineus (LATR.). Ik bezit een ♂, dat niet alleen veel kleiner is dan gewoonlijk, maar ook veel slankere pooten heeft. Toch is het een sterk gechitiniseerd, dus uitgegroeid individu.

Murcia punctum (C. L. Koch). Wat BERLESE lamellae en translamella noemt, zijn slechts korte chitinstaaftjes met een dwarsbalkje aan het achtereinde van den cephalothorax. De beide daarop staande haren zijn de interlamellaarharen. Wel degelijk zijn een paar smalle echte lamellae aanwezig, elk eindigend in eene flinke lamellaarspits, waarop een lamellaarhaar ingeplant is. Deze lamellae zijn ongeveer zoo lang als de helft van den cephalothorax. Eene translamella in den vorm van een fijn lijntje is ook aanwezig.

NOMENCLATUUR.

Hologamasus lichenis (SCHRANK). Ongetwijfeld is *Acaris lichenis* SCHRANK (Beytr. z. Naturg. p. 40. t. 2. f. 4.) (Enum. Ins. Austr. p. 510. n. 1048) = *Gamasus tumidulus* C. L. KOCH, derhalve = ♀ van *Gamasus calcaratus* C. L. KOCH.

Hypoaspis pyrobolus (C. L. KOCH). Zonder twijfel is *Iphis pyrobolus* C. L. KOCH een uitgegroeid zwanger, *Laelaps placentula* Berl. een ietwat jonger, en *Iphis haemisphaericus* C. L. KOCH een pas uit de nymphhuid geslopen ♀ derzelfde soort.

Hermannia convexa (C. L. KOCH). »Hinterleib hinten sich sanft zuspitzend; die Beine mit gekrümmten kurzen Borsten«. Synonyma: *Nothrus convexus* C. L. KOCH (1839), ANDERSEN (1863), KIRCHNER (1864), HAUPT (1882).

Hermannia picea (C. L. KOCH). »Hinterleib mit einer Beule an den Seiten!« Synonyma: *Nothrus piceus* C. L. KOCH (1839), ANDERSEN (1863), KIRCHNER (1864), HAUPT (1882); *Hermannia arrecta* NICOLET (1855), etc.

Hermannia gibba (C. L. KOCH). »der Vorderleib am Hinterrand breit, über die Einlenkung der Vorderbeine mit einem Eckchen und von hieran kegelförmig sich zuspitzend. Die Stirnborsten dick, kolbenförmig, ebenso die zwei aufrechten Borsten, aber länger«. Synonyma: *Nothrus gibbus* C. L. KOCH (1839), KIRCHNER (1864), HAUPT (1882); *Hermannia crassipes* NICOLET (1855), GRUBE (1859), MURRAY (1877), HALLER (1882); *Hermannia picea* MICHAEL and GEORGE (1879), MICHAEL (1884, 1888), CANESTRINI (1885), BERLESE (1885, 1886, 1896), MONIEZ (1890).

Raphignathus spinifrons BRADY in Proc. Zool. Soc. 1877. p. 25. t. 3. f. 2—5 is een zeer gemutileerd ex. van *Eremaeus bipilis* Herm. Het is in water gevonden en ontdaan van rostraal-, lamellaar-, interlamellaar-, pseudostigmaticaal- en trochantaal-III-haren. De lamellaarspitsen noemt BRADY »mandibles« (sic!).

GENUS EREMAEUS GESPLITST.

In aansluiting aan Das Tierreich, *Oribatidae*, geef ik de splitsing van dit genus aan in het Engelsch:

1.	Body smooth	2
2.	Last three pairs of legs inserted under the body	1 <i>Liacarus</i> MICH.
		Last three pairs of legs inserted of the edge of the body
3.	No blades on the shoulders	4
		Blades on the shoulders.
4.	Ungues monodactyle	2 <i>Xenillus</i> ROB. DESV.
		Ungues tridactyle
5.	Ungues monodactyle	4 <i>Liebstadia</i> OUDMS.
		Ungues tridactyle

Genus *Xenillus* ROBINEAU—DESVOIDY. HERMANN, Mém. Aptérol. p. 89, t. 7, f. 4, 1804, beeldt een *Eremaeus* af zonder schouderblaadjes en met slechts 1 klauw, onder den naam van *Notaspis castaneus*. — DUGÈS neemt in de Ann. Sc. Nat. ser. 2, v. 1, p. 21, 1834, deze soort als type aan van zijn genus *Oribates* (non *Oribata*, corr. *Oribates* LATR. 1802). — In de Ann. Soc. Ent. Fr. v. 8, p. 455, 1839, wordt door ROBINEAU—DESVOIDY een *Xenillus clypeator* beschreven. AUDOUIN beweert in hetzelfde tijdschrift, p. 472, uitdrukkelijk, dat hij na minutieuse vergelijking moet verklaren, dat deze soort dezelfde is als *Notaspis castaneus* HERMANN. Dit wordt nergens door ROBINEAU—DESVOIDY tegengesproken. Hoewel nu de beide typen-exemplaren verloren zijn gegaan, hebben wij geen recht aan de goede determinatie van AUDOUIN te twijfelen, en nemen dus *Xenillus* ROB.—DESV. 1839 aan als een genus van *Eremaeidae* met *Xenillus clypeator* = *Notaspis castaneus* HERM.) als type.

Genus *Eremaeus* C. L. KOCH, 1836, Deutschl. Crust. Myr. Ar. fasc. 3. n. 23. Type: *Eremaeus hepaticus* C. L. Koch.

Liebstadia nov. gen. Type: *Notaspis similis* MICHAEL, 1888. — G. PISO et C. MARCGRAVI DE LIEBSTAD, *Historia naturalis Brasiliae*, Lugd. Bat. et Amst. 1648. Pars I, G. PISO, *De medicina Brasiliensi*. Pars II, G. MARCGRAVI DE LIEBSTAD, *Historia Rerum naturalium Brasiliae*, p. 245; hier wordt besproken de *Jatebucu* = *Ixodes* sp.

Genus *Oribatula* BERLESE 1895, *Ac. Myr. Scorp. Ital.* fasc. 77. n. 5. Type: *Notaspis tibialis* NIC.

GEOGRAPHISCHE VERBREIDING.

Rhipicephalus ruber (SUPINO) ♂. Op *Buffelus indicus* Medan, Deli. 1892. (De Vos tot Nederveen Cappel!).

Rhipicephalus sanguineus (LATREILLE). Op *Homo sapiens*, Curaçao, 1905. (Broeder Missionaris Saer. Ord. Praed.!).

Ixodes reduvius (L.). Op...? Zevengebergte, VIII, 1905. (Tydeman!).

A. C. OUDEMANS.

Aanteekeningen over Suctoria III.

De *Suctoria* worden verdeeld in 5 Families en wel in *Pulicidae*, *Malacopsyllidae*, *Vermipsyllidae*, *Hectoropsyllidae* en *Dermatophilidae*.

De volgorde, die ik hier aanneem, is juist omgekeerd van die, welke BAKER (het nieuwste systematische werk over vlooien) voorstelt. Mijns inziens zijn de *Pulicidae* de meest oorspronkelijke, de *Dermatophilidae* de meest afwijkende.

Ook de namen, die ik voorstel, zijn gedeeltelijk anders. Ik schrijf *Malacopsyllidae* in plaats van *Megapsyllidae*, omdat *Malacopsylla* WEYENBERGH ouder is dan *Megapsylla* BAKER; *Hectoropsyllidae* in plaats van *Hectopsyllidae*, omdat *Hectopsylla* blijk-